

20160872334

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

Врз основа на член 166 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16), министерот за култура донесе

ПРАВИЛНИК ЗА СООДВЕТНОСТА НА ВИДОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОПИСОТ НА СТРУЧНИТЕ ЗВАЊА ВО ОБЛАСТА НА СПОМЕНИЧКАТА ДЕЈНОСТ И НЕПОСРЕДНАТА ЗАШТИТА ВО ДЕЈНОСТИТЕ ЗА ЗАШТИТА НА ДВИЖНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, ПРОГРАМАТА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧНИОТ ИСПИТ, ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАСЦИТЕ НА БАРАЊАТА ЗА ИЗБОР И РЕИЗБОР ВО СТРУЧНИ ЗВАЊА, НАЧИНОТ НА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧНИОТ ИСПИТ, НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ ИЗБОР, ОДНОСНО РЕИЗБОР ВО СТРУЧНИ ЗВАЊА И НАЧИНОТ НА УТВРДУВАЊЕ НА БОДОВИТЕ ЗА ИЗБОР И РЕИЗБОР ВО СТРУЧНИ ЗВАЊА

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишува соодветноста на видот на образованието и описот на стручните звања во областа на споменичката дејност и непосредната заштита во дејностите за заштита на движното културно наследство, програмата за полагање на стручниот испит, формата и содржината на обрасците на барањата за избор и реизбор во стручни звања, начинот на полагање на стручниот испит, начинот на вршење избор, односно реизбор во стручни звања и начинот на утврдување на бодовите за избор и реизбор во стручните звања.

II. СООДВЕТНОСТ НА ВИДОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ПОТРЕБНО ЗА СТЕКНУВАЊЕ СТРУЧНИ ЗВАЊА

Член 2

(1) За стекнување на неизборни стручни звања во областа на споменичката дејност и во областа на непосредната заштита на движното културно наследство, потребно е вработените во установите да имаат соодветно образование, и тоа:

1. **Лаборант** - средно стручно образование од областа на хемијата и биохемијата;
2. **Конзерватор - техничар** - средно стручно образование од областа на ликовната уметност, градежништвото и архитектурата;
3. **Документатор - техничар** - средно стручно образование од областа на ликовната уметност, градежништвото и архитектурата;
4. **Виш лаборант** - вишо образование или високо образование со најмалку 180 кредити според ЕКТС, од научното поле на хемијата, хемиската технологија и биологијата и биохемијата;
5. **Виш конзерватор - техничар** - вишо образование или високо образование со најмалку 180 кредити според ЕКТС, од научното поле на историјата на уметноста, археологијата, ликовната уметност, градежништвото и водостопанството, архитектурата, урбанизмот и планирањето;
6. **Виш документатор - техничар** - вишо образование или високо образование со најмалку 180 кредити според ЕКТС, од научното поле на историјата на уметноста, археологијата, ликовната уметност, етнологијата и етногенезата, градежништвото и водостопанството, архитектурата, урбанизмот и планирањето;

7. **Конзерватор** - високо образование или стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од научното поле на археологијата, историските науки, етнологијата и етногенезата, историјата на уметноста, архитектурата, урбанизмот и планирањето, градежништвото и водостопанството, ликовната уметност, хемијата, хемиската технологија, биологијата, и биохемијата; физиката, геологијата и минералологија и

8. **Документатор** - високо образование или стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС од научните полиња на архивистиката и документацијата, археологијата, историските науки, етнологијата и етногенезата, историјата на уметноста, архитектурата, урбанизмот и планирањето, градежништвото и водостопанството, ликовната уметност, информатиката, компјутерската техника и информатиката, библиотекарството и документацијата и науката за книжевноста.

(2) За стекнување на изборни стручни звања во областа на споменичката дејност и во областа на непосредната заштита на движното културно наследство, потребно е вработените во установите да имаат соодветно образование, и тоа:

1. **Виш конзерватор** - најмалку пет години работно искуство како конзерватор или најмалку три години работно искуство како конзерватор и завршено магистерски, односно докторски студии од областа на заштитата на културното наследство и положен стручен испит за виш конзерватор;

2. **Виш документатор** - најмалку пет години работно искуство како документатор или најмалку три години работно искуство како документатор и завршено магистерски, односно докторски студии од областа на архивистиката и документацијата, информатиката, компјутерската техника и информатиката, библиотекарството и документацијата и положен стручен испит за виш документатор;

3. **Конзерватор - советник** - пет години работно искуство како виш конзерватор и стручен придонес во работите на заштитата кои можат да се изразат со најмалку 250 бодови согласно овој правилник и

4. **Документатор - советник** - пет години работно искуство како виш документатор и стручен придонес во работите на документацијата во заштитата кои можат да се изразат со најмалку 250 бодови согласно овој правилник.

III. ОПИС НА СТРУЧНИТЕ ЗВАЊА ВО ОБЛАСТА НА СПОМЕНИЧКАТА ДЕЈНОСТ И НА НЕПОСРЕДНАТА ЗАШТИТА НА ДВИЖНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Член 3

Вработените лица во установи за заштита на културното наследство, со стручни звања од областа на споменичката дејност и од областа на непосредната заштита на движното културно наследство, ги вршат следните работи:

1. **Лаборант** врши: оперативно-технички и помошно-стручни работи кои се однесуваат на физичко-хемиските, биолошките и други лабораториски испитувања и мерења поврзани со културното наследство и неговата заштита, подготвување и обработка на лабораториска документација по утврдена методологија; подготвителни работи при физичко-хемиските, биолошките и другите слични анализи и подготовка на пробите; редовно одржување на апаратите, лабораторискиот прибор и другата опрема; набавување, чување и користење на хемикалиите, правилно сместување, чување и ракување со примените или земените примероци за анализа; поедноставни анализи и учествува во вршењето анализи или процеси во лабораторијата под надзор на стручно лице.

2. **Виш лаборант** врши: одржување на банката на примероци од културното наследство земени за анализа и испитување, средување, документирање и компјутерска обработка на напречните пресеци од примероците; компјутерска обработка, средување и документирање на збирките на еталони; компјутерска обработка, средување,

документирање и обработка на резултатите од испитувањата; водење на документацијата за меѓународните проекти; водење на лабораториската библиографија и досиетеката за инструментите и другата опрема, хемикалиите и конзерваторските материјали и други работи во врска со банката на податоци и примероци од културното наследство; посложени анализи или процеси во лабораторијата.

3. Конзерватор-техничар врши: прибирање и средување на податоци за потребите на евиденцијата, валоризацијата, ревалоризацијата, означувањето, проектирањето, интегрираната и непосредната заштита, превенцијата, презентацијата и популаризацијата на културното наследство; оперативно-технички и помошно стручни работи кои се однесуваат на идентификацијата и режимот на заштита и користење на културното наследство; подготвување и обработка на техничка и друга документација по утврдена методологија; техничко опремување на конзерваторските проекти и на другата документација од областа на културното наследство; прибирање на податоци за одреден вид наследство (број, вид, степен на истраженост и зачуваност, историјат на неговата заштита); навремено обезбедување на материјали и услуги во процесот на конзервацијата; води евиденција за ангажираните соработници и други учесници во конзерваторските тимови и за примениот и потрошениот конзерваторски материјал и учествува во изведувањето на конзерваторските работи под надзор на стручно лице, во подготовката на планови за управување и во давање стручна помош на имателите на културно наследство.

4. Виш конзерватор-техничар покрај работите од точка 3. на овој став врши: посложени оперативно-технички и стручни работи кои се однесуваат на идентификацијата и режимот на заштита и користење на културното наследство; координира и учествува во подготвување и обработка на техничка и друга документација по утврдена методологија; координира, учествува и врши надзор на прибирање на податоците за одреден вид наследство (број, вид, степен на истраженост и зачуваност, историјат на неговата заштита); го координира обезбедувањето на материјали и услуги во процесот на конзервацијата; води евиденција за ангажираните соработници и други учесници во конзерваторските тимови и контрола за примениот и потрошениот конзерваторски материјал и координира и учествува во процеси на конзерваторските работи под надзор на стручно лице, во подготовка на планови за управување и во давање стручна помош на имателите на културно наследство.

5. Документатор-техничар врши: водење посебни евиденции (инвентари, списоци, прегледи, именици, адресари, картотеки и сл.) за културното наследство; подготовка за обработка на документацијата за културното наследство и неговата заштита и користење; учествува во прибирањето, проверката на уредноста, селектирањето, систематизирањето, обработката, компјутерската обработка, сместувањето, чувањето, умножувањето и издавањето на документацијата на корисниците; води евиденција за користењето на документацијата, односно за нејзиното задолжување и раздолжување во утврдените рокови и контрола на придржувањето на корисниците кон пропишаните услови и начинот на користење на документацијата.

6. Виш документатор-техничар покрај работите од точка 5. на овој став врши: го координира и учествува во прибирање, проверка на уредноста, селектирањето, систематизирањето, обработката, сместувањето, чувањето, дигитализацијата и издавањето на документацијата на корисниците; ја следи состојбата со користењето на документацијата, односно нејзиното задолжување и раздолжување во утврдените рокови и врши контрола на придржувањето на корисниците кон пропишаните услови и начинот на користење на документацијата.

7. Конзерватор врши: учествува во идентификација на културното наследство, особено од аспект на вредностите, значењето и оправданоста за ставање под заштита на евидентираното наследство; учествува во подготвувањето, комплетирањето и обликувањето на елаборатите за валоризација и ревалоризација; учествува во изработката

на програми, пресметки и предлози за преземање соодветни мерки за заштита на заштитените добра; учествува во изработката на заштитно-конзерваторски основи, изработката на елаборати за ставање под заштита и за привремена заштита на добра, изработката на пријави за регистрација на недвижно културно наследство, во подготовката на апликации, информации, осврти, анализи и други стручно-аналитички материјали и акти за заштита и користење на културното наследство; учествува во конзерваторски истражувања и изработка на конзерваторски проекти, како и во нејзината реализација под раководство на стручни лица; учествува во увид во состојбата на културното наследство и негова евиденција и подготвува материјали за презентација и популаризација на културното наследство, учествува во подготовка на планови за управување и дава стручна помош на имателите на културно наследство.

8. Виш конзерватор врши: стручни работи и задачи за идентификацијата и режимот на заштита и користење на културното наследство, особено подготвување методолошки основи, стандарди, нормативи и обрасци за вршење на работите и унапредување на методологијата за евиденција, координира и учествува во процесот на валоризација, ревалоризација, означување и документирање на културното наследство, следењето на состојбите и промените, проучувањето на вредностите, значењето и функциите, конзервацијата, презентацијата и популаризацијата на културното наследство; изработка на заштитно-конзерваторски основи; изработка на сите видови елаборати за ставање под заштита на добрата; изработка на пријави за регистрација на културно наследство; раководење со стручни тимови за вршење увид, евиденција, валоризација, ревалоризација и номинација за меѓународен статус на културното наследство, како и со стручните тимови за вршење конзерваторски истражувања, за изработка на конзерваторски проекти, заштитно-конзерваторски основи и студии од различен вид; раководи или учествува во стручни или научни истражувања; учествува во изведба на посложени зафати на непосредна заштита на културното наследство; врши ревизија и контрола на конзерваторски проекти и друга документација за културното наследство во согласност со закон; врши стручен надзор над конзерваторски работи и другите мерки на непосредна заштита во согласност со закон; изработува решенија и други акти за културни добра и раководи и учествува во реализацијата на меѓународни, национални и други заеднички проекти во врска со културното наследство и неговата заштита, презентација, користење и популаризација, учествува во подготовка на планови за управување и дава стручна помош на имателите на културно наследство.

9. Конзерватор-советник покрај работите од точка 8 на овој став, врши: изработка на стручно мислење по прашањата и проблемите во врска со заштитата на културното наследство и остварувањето и унапредувањето на дејноста; ги следи активностите во рамките на меѓународниот систем на заштита на културните добра; ја следи примената на стратешките документи, програми, препораки и други мерки во врска со дејноста; го следи остварувањето на прокламираните цели во заштитата на културното наследство; го следи остварувањето на мерките во врска со непосредната заштита на културното наследство и укажува на одредени проблеми и пропусти во работењето и примената на конзерваторските принципи, стандарди и методологија; ги координира работите при реализацијата на особено специфични и сложени процеси во дејноста; раководи или учествува во стручни или научни истражувања; развива и воведува нови методи; изработува информации, предлози и други стручно-аналитички текстови; врши рецензирање, експертиза и слични работи во врска со културното наследство; изработува студии, проекти и елаборати од сите видови за кои се бара поголемо работно искуство, знаење и стручност и врши стручна контрола и надзор над работите на исклучително сложени интервенции во непосредната заштита на културното наследство и изработката на акти за културните добра, согласно со закон раководи со подготовка на планови за управување; врши едукација на нови кадри и дава стручна помош на имателите на културно наследство.

10. **Документатор** врши: обработка на документацијата и на податоците за културното наследство и неговата заштита и користење, особено прибирање, средување, селектирање, систематизирање, обработка на документацијата по видови, односно фондови, компјутерска обработка на податоците за неа и за содржините во неа според утврдена методологија; учествува во подготвување апликации, информации, извештаи, осврти, програми и други видови стручно-аналитички материјали во врска со документацијата за културното наследство и дава релевантни информации за културното наследство и неговата заштита и користење врз основа на расположливата документација и податоците за тоа; се грижи за правилно водење и чување на досиејата за културното наследство, за процесите на дигитализација на културното наследство, како и за навремено обновување, умножување, преснимување, микрофилмување и други облици на заштита на односниот вид документација и подготвува и обработува материјали за презентација и популаризација на културното наследство и неговата заштита.

11. **Виш документатор** врши: сложени стручни работи и задачи за обработка на документацијата за културното наследство и неговата заштита и користење, особено подготвува методолошки основи, стандарди, нормативи и обрасци за вршење на работите и унапредување на методологијата и информатичкото работење; раководи и учествува во подготовка и контрола на податоците што се внесуваат во соодветните бази на податоци, како и ревизија на изготвената и предадената документација од аспект на нејзината уредност и компатибилност; раководи со стручните тимови од областа на документацијата и нејзината дигитализација; учествува во изработката на компјутерски програми и целокупното информатичко работење на установата; води и учествува во реализацијата на меѓународни, национални и други заеднички проекти во врска со документирањето на културното наследство, обработката на документацијата и податоците за него и во врска со неговата заштита и користење.

12. **Документатор-советник** покрај работите од точка 11 на овој став, врши: најсложени стручни работи и задачи за документацијата за културното наследство и неговата заштита и користење, особено подготвува стратегија, концепции и други основи на политиката на документирање, дигитализација, компјутеризација, воспоставување, развивање и унапредување на информативниот систем за културното наследство и неговата заштита и користење; подготвува долгорочни и среднорочни програми и планови од таа област и се грижи за нивната имплементација во рамките на надлежностите на установата; дава стручни совети и продлабочени, аналитички, компаративни и синтезни експертски мислења и толкувања за клучните проблеми, состојби и појави во врска со предметните прашања; подготвува образложени иницијативи и предлози за прашања од системска природа и соодветно нормативно и друго уредување на односите од таа област; подготвува и учествува во подготвувањето на национални извештаи за примената на меѓународните договори и стандарди од предметната област.

IV. НАЧИН НА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА СТРУЧНИТЕ ЗВАЊА ВИШ КОНЗЕРВАТОР И ВИШ ДОКУМЕНТАТОР

Член 4

(1) Стручниот испит за избор во изборните стручни звања виш конзерватор и виш документатор (во натамошниот текст: стручниот испит) се полага во два дела според Програмата за полагање стручен испит за виш конзерватор и за виш документатор, која е дадена во Прилог број 1 и е составен дел на овој правилник.

(2) Првиот дел од стручниот испит се полага со одговарање на прашања од прописите за заштита на културното наследство, во вид на писмен тест.

(3) Вториот дел од стручниот испит се состои од одбрана на писмено изработен стручен труд пред рецензионата комисија, на тема по предлог на кандидатот и по препорака од непосредниот раководител на кандидатот и/или по препорака од раководителот на проектот во кој учествувал кандидатот, а кој е во врска со темата на стручниот труд.

(4) Стручниот труд се изработува по Методолошки пристап за изработка на теми за вториот дел од стручниот испит, кој е составен дел на Програмата за полагање стручен испит за виш конзерватор и за виш документатор.

Член 5

(1) Барањето за избор во стручните звања виш конзерватор и виш документатор се поднесува на образец, кој е даден во Прилог број 2 и е составен дел на овој правилник.

(2) Образецот на барањето од став (1) на овој член содржи:

- податоци за кандидатот (име и презиме, адреса на живеење, установата каде што е вработен, работно место, завршена стручна подготовка – вид на образованието, работното искуство како конзерватор односно документатор и контакт податоци);

- назив на стручното звање за кое се пријавува да полага стручен испит;

- назив на стручниот труд;

- податоци за приложените документи и докази кон барањето;

- датум на поднесување на барањето и

- потпис на кандидатот.

(3) Во прилог кон барањето од ставот (1) на овој член, кандидатот доставува:

- биографија (CV);

- решение за распоредување на работно место конзерватор односно документатор;

- доказ за завршено образование (оригинал или копија заверена на нотар);

- стручен труд во 8 (осум) примероци;

- препораки и

- библиографија на објавени трудови.

Член 6

(1) Првиот дел на стручниот испит е одговор на писмен тест од 30 прашања од Програмата за полагање стручен испит, со три можни одговори од кои еден е точен и два се неточни одговори.

(2) Првиот дел од стручниот испит го положил кандидатот кој точно одговорил на 70% од поставените прашања.

Член 7

(1) Од страна на рецензионата комисија се известува кандидатот кој го положил првиот дел на стручниот испит за датумот, времето и местото за одбрана на стручниот труд. Одбраната на стручниот труд се врши пред рецензионата комисија.

(2) Кандидатот кој на вториот дел од стручниот испит добил оценка „одбранил“ се смета дека го положил стручниот испит за стекнување на соодветното стручно звање.

V. НАЧИН НА ВРШЕЊЕ ИЗБОР ВО СТРУЧНИТЕ ЗВАЊА КОНЗЕРВАТОР-СОВЕТНИК И ДОКУМЕНТАТОР-СОВЕТНИК

Член 8

(1) Барањето за избор во стручно звање конзерватор-советник односно документатор-советник, се поднесува на образец, кој е даден во Прилог број 3 и е составен дел на овој правилник.

(2) Образецот на барањето од ставот (1) на овој член содржи:

- податоци за кандидатот (име и презиме, адреса на живеење, установата каде што е вработен, работно место, завршена стручна подготовка-вид на образованието, работното искуство како виш конзерватор односно виш документатор и контакт податоци);

- назив на стручното звање за кое се пријавува да биде избран;

- податоци за приложените документи и докази кон барањето;

- датум на поднесување на барањето и

- потпис на кандидатот.

(3) Во прилог кон барањето од ставот (1) на овој член кандидатот доставува:

- биографија (CV),

- решение за стекнато соодветно стручно звање;

- докази за изведени стручни работи во заштитата и соодветна документација, со кои се докажува стручниот придонес во заштитата, кој што се утврдува со бодови и

- библиографија на објавени трудови.

Член 9

(1) Од страна на рецензионата комисија се врши бодување на стручниот придонес на кандидатот во работите на заштитата на културното наследство, согласно Бодовната листа за утврдување на стручниот придонес на кандидатите за избор и реизбор во стручни звања (во натамошниот текст: Бодовната листа), која е дадена во Прилог број 4 и е составен дел на овој правилник.

(2) Вкупниот број на бодовите со кои се утврдува стручниот придонес на кандидатот, претставува збир на одделните бодови добиени во зависност од обемот и од значењето на извршените одделни работи согласно Бодовната листа, кој се утврдува од страна на рецензионата комисија врз основа на доставените докази од кандидатот.

(3) При утврдување на стручниот придонес, потребно е најмалку 50% од вкупниот збир на бодови кандидатот да ги има стекнато за извршување на стручни работи наведени во Бодовната листа во точките од 1 до 25 за работи на конзерватор, односно од точка 1 до 7 за работи на документатор.

VI. НАЧИН НА ВРШЕЊЕ РЕИЗБОР ВО СТРУЧНИТЕ ЗВАЊА ВИШ КОНЗЕРВАТОР, ВИШ ДОКУМЕНТАТОР, КОНЗЕРВАТОР-СОВЕТНИК И ДОКУМЕНТАТОР - СОВЕТНИК

Член 10

(1) Барањето за реизбор во стручните звања виш конзерватор, виш документатор, конзерватор-советник и документатор-советник, се поднесува на образец, кој е даден во Прилог број 5 и е составен дел на овој правилник.

(2) Образецот на барањето од ставот (1) на овој член содржи:

- податоци за кандидатот (име и презиме, адреса на живеење, установата каде што е вработен, работно место, завршена стручна подготовка-вид на образованието, работното искуство во соодветното стручно звање и контакт податоци);

- назив на стручното звање за реизбор;

- податоци за приложените документи и докази кон барањето;

- датум на поднесување на барањето и

- потпис на директорот на установата.

(3) Во прилог кон барањето од ставот (1) на овој член се доставуваат следните документи и податоци за кандидатот:

- биографија (CV),

- решение за претходно стекнатото соодветно стручно звање во кое кандидатот се реизбира;
- решение за распоредување на соодветно работно место предметно за звањето во кое кандидатот се реизбира;
- докази за изведени стручни работи во заштитата и соодветна документација, со кои се докажува стручниот придонес во заштитата, кој што се утврдува со бодови и
- библиографија на објавени трудови.

Член 11

(1) Од страна на рецензионата комисија се врши бодување на стручниот придонес на кандидатот во работите на заштитата на културното наследство, согласно Бодовната листа.

(2) Вкупниот број на бодовите со кои се утврдува стручниот придонес на кандидатот, претставува збир на одделните бодови добиени во зависност од обемот и од значењето на извршените одделни работи согласно Бодовната листа, кој се утврдува од страна на рецензионата комисија врз основа на доставените докази од кандидатот.

(3) При утврдување на стручниот придонес, потребно е најмалку 50% од вкупниот збир на бодови кандидатот да ги има стекнато за извршување на стручни работи наведени во Бодовната листа во точките од 1 до 25 за работи на конзерватор, односно од точка 1 до 7 за работи на документатор.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 12

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за соодветноста на видот на образованието и описот на заедничките и посебните стручни звања во установите од областа на дејностите за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија” бр. 11/13).

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 52-2996/3
27 април 2016 година
Скопје

Министер за култура,
др **Елизабета Канческа-Милевска**, с.р.

Прилог бр. 1

**ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧЕН ИСПИТ
ЗА ВИШ КОНЗЕРВАТОР И ЗА ВИШ ДОКУМЕНТАТОР**

**ПРВИОТ ДЕЛ ОД ПРОГРАМАТА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧНИОТ ИСПИТ ЗА ИЗБОР ВО
ИЗБОРНОТО СТРУЧНО ЗВАЊЕ ВИШ КОНЗЕРВАТОР ОДНОСНО ВИШ ДОКУМЕНТАТОР
СОДРЖИ ПРАШАЊА ОД:**

- Законот за заштита на културното наследство,
- Кривичниот законик - одредби кои се однесуваат на кривични дела против културното наследство,
- Ревидираната европска конвенција за заштита на археолошкото наследство, Валета, 16 јануари 1992,
- Европската конвенција за заштита на архитектонското наследство, Гранада, 3 октомври 1985 година и
- Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство, УНЕСКО, Париз, 1972.

МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТАП ЗА ИЗРАБОТКА НА ТЕМИ ЗА ВТОРИОТ ДЕЛ ОД СТРУЧНИОТ ИСПИТ

1. ЗА ВИШ КОНЗЕРВАТОР КОЈ РАБОТИ НА НЕПОСРЕДНА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО (СПОРЕД ВИДОВИТЕ НА ДОБРАТА)

Архитектонско наследство

1. Главни карактеристики на архитектонското наследство:
 - типови градби, конструктивни системи, техники на градење и интегрални делови/содржини на градбата (сидно сликарство, мозаик, камена/дрвена пластика).
2. Конзерваторски истражувања и практика:
 - историја и теорија на конзервацијата на архитектонското наследство;
 - методологија на истражувања;
 - примена на конзерваторски принципи;
 - традиционални и современи системи на градење и градежни материјали-идентификација, стандарди и компатибилност;
 - утврдување на техничката состојбата на градбата;
 - утврдување на конзерваторска постапка;
 - причини и видови на оштетувања;
 - превентивни техники и методи на заштита (отстранување на вегетација, покривање, потпирање и сл.);
 - општи познавања на геомеханичките својства на теренот, климатските, сеизмичките и други (природни) услови важни за одвивање на конзерваторскиот процес;
 - вид, обем и начин на изготвување на изведбена документација;
 - подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес;
 - мерки на безбедност при работа и
 - утврдување мерки на заштитен режим по завршувањето на конзерваторските зафати со цел - опстојување, развој и користење на доброто.
3. Заштитно-конзерваторски основи;
4. Превентивна заштита;
5. Конзерваторска етика и
6. Стандарди и принципи на конзервација.

Недвижно археолошко наследство

1. Главни карактеристики на археолошкото наследство:
 - типови градби, конструктивни системи, техники на градење и
 - интегрални делови/содржини на градбата (сидно сликарство, мозаик, камена/дрвена пластика).
2. Конзерваторски истражувања и практика:
 - историја и теорија на конзервацијата на археолошкото наследство;
 - методологија на археолошки истражувања;
 - примена на конзерваторски принципи;
 - традиционални и современи системи на градење и градежни материјали-идентификација, стандарди, компатибилност;
 - утврдување на техничката состојбата на градбата;
 - утврдување на конзерваторска постапка;
 - причини и видови на оштетувања;

- превентивни техники и методи на заштита (отстранување на вегетација, покривање, потпирање и сл.);
- превентивна заштита на откриени археолошки наоди;
- општи познавања на геомеханичките својства на теренот, климатските, сеизмичките и други (природни) услови важни за одвивање на конзерваторскиот процес;
- вид, обем и начин на изготвување на изведбена документација;
- подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес;
- мерки на безбедност при работа;
- утврдување мерки на заштитен режим по завршувањето на конзерваторските зафати со цел - опстојување, развој и користење на доброто.

3. Заштитно-конзерваторски основи;

4. Превентивна заштита;

5. Конзерваторска етика и

6. Стандарди и принципи на конзервација.

Сидно сликарство

1. Главни карактеристики на сидното сликарство:

- општи познавања на уметничките и техничко-технолошките особености на најзначајните остварувања во одредени историски периоди
- техники на сидно сликарство – фреско, секо, комбинирани техники и сл. и
- структура на сидното сликарство – подлоги и малтери, врзива и пигменти.

2. Конзерваторски истражувања и практика

- постапки за конзервацијата на сидното сликарство;
- утврдување на техниката и состојбата (носач, подлога, сликан слој);
- причини за оштетувањата (природни/биолошки, човечки фактор);
- соли и нивната растворливост (видови, идентификација и отстранување);
- видови микроорганизми и метод(и) за нивно отстранување;
- физичко-хемиски истражувања за идентификација и примена на материјали (неинвазивни и инвазивни методи и др.);
- конзерваторски методи (зацврстување/фиксирање, консолидација на пукнатини, чистење, отстранување на патина, флеку, стари и несоодветни премачкувања и сл.);

- донесување одлука за конзерваторска постапка;
 - ретуширање и реинтеграција на боите;
 - трансфер и враќање;
 - распојување;
 - материјали и инструменти за конзервација (традиционални/современи);
 - вид и обем на изведбена документација;
 - подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес;
 - мерки за безбедност при работа;
 - методи и пристап кон презентација и
 - мерки на превенција од оштетувања.
3. Превентивна заштита;
4. Конзерваторска етика и
5. Стандарди и принципи на конзервација.

Мозаик

1. Главни карактеристики и видови мозаици: подни и ѕидни мозаици низ историјата, мозаични икони и др.
2. Материјали за изработка на мозаик (камен, мермер, стакло, стаклени пасти, позлата, глазирана керамика и др).
3. Техника(и) и технологија на изработка на мозаик.
4. Конзерваторски истражувања и практика:
- постапки за конзервација на мозаик;
 - современи методи за идентификација на материјалите (структура, својства) и нивната примената;
 - утврдување на техничката состојба;
 - причини за оштетувања – природни/климатски, биолошки, човечки фактор;
 - превентивни техники и методи на заштита (отстранување на вегетација, чистење, покривање, песочна покривка итн.);
 - конзерваторски методи – консолидација, фиксирање на подлога (малтер), лепење на отпаднати делови, чистење на површината, вадење/ поставување/ пренесување на мозаик, реконструкција на подлогата и на отпаднати делови;
 - методи и пристап кон презентација и заштита/одржување на мозаичните површини;
 - вид и обем на изведбената документација;
 - подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес и
 - мерки за безбедност при работа.
5. Превентивна заштита;
6. Конзерваторска етика и
7. Стандарди и принципи на конзервација.

Икони и штафелајно сликарство

1. Главни карактеристики на иконите и штафелајното сликарство.
2. Конзерваторски истражувања и практика:
 - техника и технологија на изработка на икони и штафелајни дела: носач (видови и начин на обработка), подлога (платно/грунд; видови и состав -полнител, врзиво, пластификатор итн.), боен слој и позлата (пигменти и врзива, техники на позлатување), заштитен слој (видови лакови, состав, начин на изработка), опкови и друг вид апликации;
 - историја на материјалите и извори за технологијата и техниката на изработка на икони и на други штафелајни дела;
 - утврдување на техничката состојба;
 - причини за оштетувања – микро - климатски/биолошки/човечки фактор;
 - физичко-хемиски анализи за идентификација на оригинални и конзерваторски материјали
 - современи методи за идентификација на материјалите (структура, својства) и нивната примена;
 - конзерваторски методи (консолидација, трансфер на нов носач, реконструкција, раслојување, чистење и регенерација на лак, рентулажа и др.);
 - фактори кои влијаат при изборот на конзерваторскиот метод (состојба/ зачуваност, функција и сл.);
 - вид и обем на изведбената документација;
 - подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес;
 - мерки на безбедност при работа и
 - мерки за превенција од оштетување на делата за време на чување, експонирање и транспорт.
3. Превентивна заштита;
4. Конзерваторска етика и
5. Стандарди и принципи на конзервација.

Предмети од стакло/керамика/метал/камен/дрво

1. Главни карактеристики на предметите од стакло/керамика/метал/камен и дрво.
2. Техника и технологија на изработка на предмети од стакло/керамика/ метал/ камен/дрво и апликации од други материјали.
3. Познавања на ликовни и вајарски техники и методи.
4. Конзерваторски истражувања и практика:
 - теорија/извори за конзервација на предмети од стакло/ керамика/ метал/ камен/дрво;
 - селекција и класификација на зачувани предмети или делови од стакло/керамика/метал/камен/дрво;

- физичко-хемиски анализи и други методи за утврдување на структурата, квалитетот и начинот на изработка на предмети од стакло/керамика/ метал/камен/дрво;
- утврдување на состојбата на предмети од стакло/ керамика/ метал/ камен/ дрво или на одделни зачувани фрагменти;
- причини и видови на оштетувања - природни/биолошки/човечки фактор(и);
- превентивни техники и методи на заштита (при пронаоѓање, транспорт, привремено депонирање и во текот на конзерваторскиот процес);
- конзерваторски техники и методи - чистење, импрегнирање, консолидација, лепење, леење, изработка на калапи, моделирање рекомпонирање, реставрација, реконструкција, фумигација и др;
- материјали за конзервација – врзива, лепила, пигменти, лакови, позлата, реагенси, растворувачи/ разредувачи, емулзии и др.;
- вид и обем на изведбената документација;
- чување и презентација на предмети од стакло/керамика/ метал/ камен/дрво;
- подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес и
- мерки на безбедност при работа.

5. Превентивна заштита;

6. Конзерваторска етика и

7. Стандарди и принципи на конзервација.

Предмети работени на подлога од целулоза и кожа

1. Главни карактеристики на предметите работени на подлога од целулоза и кожа.

2. Видови и начин на подготовка на подлоги – целулозна (хартија, папирус итн.) и кожена (пергамент, друг вид кожа).

3. Средства за пишување/цртање (сликање) - туш, мастило, молив, бои/пигменти итн.

4. Материјали за подврзување.

5. Конзерваторски истражувања и практика:

- теорија/извори за конзервација на дела работени на подлога од целулоза и кожа;
- селекција и класификација на зачувани дела или делови/фрагменти работени на подлога од целулоза и кожа;
- физичко-хемиски анализи за утврдување на структурата, квалитетот, начинот на изработка и употребата на средства за пишување/ цртање (сликање) на дела работени на подлога од целулоза и кожа;
- утврдување на состојбата или на делови/ фрагменти;
- причини и видови на оштетувања – природно стареење, биолошки, физичко-хемиски и механички фактор(и);
- превентивни техники и методи на заштита (при пронаоѓање, транспорт, времено депонирање и во текот на конзерваторскиот процес);
- конзерваторски техники и методи - чистење (дезинфекција, неутрализација и др.), консолидација, лепење, рекомпонирање, реставрација, реконструкција и др.;

- материјали за конзервација: лепила, пигменти, реагенси, мастила, емулзии, растворувачи/разредувачи и друго;
- вид и обем на изведбената документација;
- начин на чување - сместување, ракување и сл.;
- начин на експонирање;
- подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес и
- мерки за безбедност при работа.

6. Превентивна заштита.

7. Конзерваторска етика и

8. Стандарди и принципи на конзервација.

Предмети од текстил

1. Главни карактеристики на предметите предметите од текстил.

2. Техника и технологија за изработка на ткаен /плетен/везен предмет, со додатоци/апликации.

3. Класификација на текстилните влакна и нивни основни карактеристики (природни, вештачки, комбинација).

4. Конзерваторски истражувања и практика:

- теорија/ извори за конзервација на текстилни предмети;
- анализи за утврдување на структурата, квалитетот и техниката на изработка на текстилни предмети;
- методи за утврдување на видот на текстилните влакна (согорување, опип, лупа, микроскоп, ултравиолетови зраци);
- причини и видови на оштетувања – природно стареење,/биолошки/физичко-хемиски и механички фактор(и);
- превентивни техники и методи на заштита (при пронаоѓање, транспорт, привремено депонирање и во текот на конзерваторскиот процес);
- конзерваторски техники и методи - чистење, рачно обновување, лепење, комбинација на техники и методи;
- материјали и инструменти за конзервација – конци (памучни, ленени, свилени и др.);
- видови платна (за подлога на оштетени делови), четки, корита и др.;
- вид и обем на изведбената документација;
- начин на чување - сместување, ракување и сл.;
- начин на експонирање;
- подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес и
- мерки на безбедност при работа.

5. Превентивна заштита;

6. Конзерваторска етика и

7. Стандарди и принципи на конзервација.

Филмска лента

1. Главни карактеристики на филмските дела.
2. Основни карактеристики на филмска лента (димензии, состав, техника).
3. Конзерваторски истражувања и практика:
 - теорија/извори на конзервација на филмската лента;
 - методи за кинотечна обработка на филм – техничка, филмолошка;
 - видови на оштетувања на филмска лента—механички, хемиски;
 - превентивни техники и методи на заштита (при пронаоѓање, транспорт, привремено депонирање и во текот на конзерваторскиот процес);
 - конзерваторски техники и методи - чистење, лепење, перфорација, понатамошна лабораториска обработка);
 - вид и обем на изведбена документација;
 - начин и услови за чување, ракување, пакување и сл.;
 - подготовка и организација на работите во конзерваторскиот процес и
 - мерки на безбедност при работа.
4. Превентивна заштита;
5. Конзерваторска етика и
6. Стандарди и принципи на конзервација.

2. ЗА ВИШ КОНЗЕРВАТОР КОЈ НЕ ВРШИ НЕПОСРЕДНА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО (СПОРЕД ВИДОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО)

Историја

- Заштита на културните добра - поим и историски развој;
- Цели на заштитата и чувањето на културните добра: спомен обележја, историски споменици, меморијални објекти и места, знаменити места;
- Историја на конзервацијата и реставрацијата на историските споменици кај нас и во светот;
- Познавање на историскиот споменички материјал, неговите специфики и зачуваност;
- Определување на вредноста и значењето на историското културно наследство;
- Принципи на конзерваторски истражувања и основни принципи на конзервација;
- Реставрација и презентација на историските споменици;
- Палеографија и епиграфика;
- Изработка на сите видови елаборати за ставање под заштита на добрата;
- Увид, евиденција, валоризација, ревалоризација и номинација за меѓународен статус на историското културно наследство;
- Конзерваторски истражувања, подготовка на конзерваторски проекти, заштитно-конзерваторски основи и студии од различен вид;

- Означување и документирање на историското културно наследство;
- Превентивна заштита;
- Конзерваторска етика и
- Стандарди и принципи на конзервација.

Историја на уметноста

- Историја на архитектурата, ликовните уметности и културното наследство од доменот на работа на кандидатот;
- Методологија на истражување на културните добра;
- Определување на вредноста и значењето на културното наследство;
- Проучување на вредностите, значењето и функциите на културното наследство;
- Теорија на конзервација и реставрација;
- Историски, уметнички и естетски истражувања, анализа и интерпретација на културните добра;
- Изработка на сите видови елаборати за ставање под заштита на добрата;
- Увид, евиденција, валоризација, ревалоризација и номинација за меѓународен статус на културното наследство;
- Конзерваторски истражувања, подготовка на конзерваторски проекти, заштитно-конзерваторски основи и студии од различен вид;
- Означување и документирање на културното наследство;
- Популаризација на културното наследство;
- Категоризација на културното наследство;
- Превентивна заштита;
- Конзерваторска етика и
- Стандарди и принципи на конзервација.

Етнологија

- Културно наследство со етнолошки карактер - недвижно и движно културно наследство, споменици и целини, мајстори и градители;
- Методологија на истражување на етнолошко културно наследство;
- Материјали и техники на изработка на етнолошко културно наследство;
- Определување и проучување на вредностите, значењето и функциите на културното наследство;
- Теорија на конзервација и реставрација;
- Заштитни мерки и техничка заштита на народното градителство;
- Изработка на сите видови елаборати за ставање под заштита на добрата;
- Увид, евиденција, валоризација, ревалоризација и номинација за меѓународен статус на етнолошкото културно наследство;
- Конзерваторски истражувања, подготовка на конзерваторски проекти, заштитно-конзерваторски основи и студии од различен вид;
- Означување и документирање на етнолошкото културно наследство;

- Популаризација на културното наследство;
- Категоризација на културното наследство;
- Превентивна заштита;
- Конзерваторска етика и
- Стандарди и принципи на конзервација.

Хемија/био-хемија/физика/минерологија

- Идентификација и карактеризирање на оригинални и/или конзерваторски материјали од културно наследство;
- Археометрија, методи и техники применети во анализа на културното наследство;
- Примена на недеструктивни аналитички методи;
- Визуелни методи применети во одредување на степен на сочуваност и/или деградираност на културни добра;
- Влијание на животната средина и климатските промени врз културното наследство;
- Анализа на компатибилност на конзерваторските материјали;
- Воведување на современи аналитички методологии;
- Превентивна заштита;
- Конзерваторска етика и
- Стандарди и принципи на конзервација.

3. ЗА ВИШ ДОКУМЕНТАТОР

- Главни карактеристики на документацискиот материјал;
- Видови на документацискиот материјал;
- Методологија на документирање на културно наследство;
- Методологија и методи за документирање на недвижни културни добра;
- Методологија и методи за документирање на движни културни добра;
- Архивирање на документација за заштитено културно наследство (досие, материјали и заштитени копии);
- Услови и ограничувања на користење на документација;
- Каталогизација на документација на културно наследство;
- Категоризација на документација на културно наследство;
- Дигитализација на документација на културно наследство;
- Современи дигитални техники на документирање на материјали за културното наследство;
- Ракување со документација за културното наследство;
- Чување на документација за културното наследство (депонирање, превентивна заштита, услови, опрема, микроклима) и
- Справување со ризици, постапки во итни ситуации, спасување на документација за културното наследство, по настанати природни непогоди (пожар, поплава и сл.).

Прилог бр. 2

**ОБРАЗЕЦ НА БАРАЊЕ
ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧЕН ИСПИТ ВИШ КОНЗЕРВАТОР
ОДНОСНО ВИШ ДОКУМЕНТАТОР**

ДО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

БАРАЊЕ
за избор во стручно звање виш конзерватор односно виш документатор

Од _____ ,
- со адреса на живеење на ул. _____ , во _____ ,
- вработен/а во установата _____ ,
- на работно место _____ ,
- со завршена стручна подготовка - вид на образование _____ ,
_____ ,
- со работно искуство како конзерватор односно документатор од _____ години.
- контакт тел. _____
- е-пошта _____ .

Се пријавувам за полагање на стручниот испит за стручното звање:

Виш конзерватор	
Виш документатор	

(обележете го полето со X)

Назив на стручниот труд _____ подготвен по препорака од непосредниот раководител односно раководителот на проектот кој е во врска со темата на стручниот труд;

Кон барањето приложувам:

- Биографија (CV);
- Решение за распоредување на работно место конзерватор односно документатор;
- Доказ за завршено образование;
- Стручен труд во 8 (осум) примероци;
- Препораки и
- Библиографија на објавени трудови.

Во _____
на _____ година

Подносител на барањето,

Прилог бр. 3

ОБРАЗЕЦ
ЗА БАРАЊЕ ЗА ИЗБОР ВО СТРУЧНИ ЗВАЊА
КОНЗЕРВАТОР-СОВЕТНИК И ДОКУМЕНТАТОР-СОВЕТНИК

ДО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

БАРАЊЕ
за избор во стручно звање конзерватор-советник
односно документатор-советник

- Од _____,
- со адреса на живеење на ул. _____, во _____,
 - вработен/а во установата _____,
 - на работно место _____,
 - со завршена стручна подготовка - вид на образование _____,
 - со работно искуство како виш конзерватор односно виш документатор од _____ години.
 - контакт тел. _____
 - е-пошта _____.

Јас, горенаведениот, поднесувам барање за избор во стручното звање:

Конзерватор-советник	
Документатор-советник	

(обележете го полето со X)

Кон барањето приложувам:

- Биографија (CV);
- Решение за стекнато соодветно стручно звање;
- Докази за изведени стручни работи во заштитата и
- Библиографија на објавени трудови.

Во _____
на _____ година

Подносител на барањето,

Прилог бр. 4

БОДОВНА ЛИСТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СТРУЧНИОТ ПРИДОНЕС НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ИЗБОР И РЕИЗБОР ВО СТРУЧНИ ЗВАЊА

1) РАБОТИ НА КОНЗЕРВАТОР

Ред.бр.	Вид на работи	бодови
I.	ВРШЕЊЕ СТРУЧНИ РАБОТИ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
1	Раководење со изведба на конзерваторски работи на непосредната заштита на културното наследство	80-100
2	Учество во изведба на конзерваторски работи на непосредната заштита на културното наследство	40-70
3	Раководител на изработка на конзерваторски проект	50-70
4	Учество во изработка на конзерваторски проект	30-50
5	Учество во изработка на елаборат за валоризација односно ревалоризација на културно наследство	30-50
6	Стручен конзерваторски надзор над работите на непосредната заштита на културното наследство	30-50
7	Раководење со конзерваторски истражувања	60-80
8	Учество во конзерваторски истражувања со посебна програма	30-50
9	Учество во изработка на заштитно конзерваторски основи	20-40
10	Изработка на техничка документација	20-30
11	Раководење со изработка на планови за управување	60-80
12	Учество во изработка на планови за управување	30-50
13	Вршење стручен увид и изработка на извештај	10-30
14	Изработка на стручни мислења согласно закон	20-40
15	Давање стручна помош во вршење конзервација или на иматели на заштитени добра	10-30
16	Вршење превентивна конзервација	30-60
17	Учество во реализација на изложба од областа на културното наследство	10-60
18	Раководење со меѓународен проект од областа на непосредната заштита на културното наследство	80-100
19	Учество во реализација на меѓународен проект од областа на непосредната заштита на културното наследство	60-80
20	Раководење со организациска единица во состав на јавна установа за заштита на културното наследство	20-40

21	Давање советодавни/консултантски услуги за реализација на проекти од областа на заштитата на културното наследство	20-60
22	Членство во работа на стручни/советодавни тела во установата и во други органи и тела од областа на заштитата на културното наследство	20-60
23	Менторство и следење на практичната работа на лице на пробна работа во установата	10-20
24	Учество во подготовка на акти во областа на заштитата на културното наследство	10-30
25	Учество во комисии за стручна контрола на конзерваторски проекти и прием на изведени работи на непосредна заштита	30-50
II.	ОБЈАВУВАЊЕ НА СТРУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
26	Автор на стручна публикација од областа	50-100
27	Рецензија на стручна публикација од областа (претседател/член на стручна редакција)	10-30
28	Автор на стручен прирачник или учебник од областа	50-100
29	Автор на поглавје во публикација од областа	30-80
30	Автор на каталог за изложба	10-30
31	Автор на објавена статија во домашни списанија	40-60
32	Автор на објавена статија во странски списанија	60-80
III.	УЧЕСТВО НА СТРУЧНИ СОБИРИ И СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
33	Излагање со труд на домашна стручна конференција	40-60
34	Излагање со труд на меѓународна стручна конференција	40-80
35	Предавања или циклус предавања	10-60
36	Учество на семинари и работилници со приложен доказ за учество	20-30
37	Студиски престој во конзерваторско-реставраторски оддели, музејски или галериски установи и сл. со приложен доказ за престој	30-50
38	Стручно усовршување/специјализација според посебни програми од областа на заштитата на културното наследство со приложен доказ за учество	40-70
39	Стекнување научно звање магистер или доктор на науки на тема од областа на културното наследство, во периодот за избор односно реизбор	80-100

2) РАБОТИ НА ДОКУМЕНТАТОР

Ред.бр.	Вид на работи	Бодови
I.	ВРШЕЊЕ СТРУЧНИ РАБОТИ ВО ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
1.	Систематско собирање на документација и средување на податоците за културното наследство	20-60
2.	Собирање и систематизирање на архивски материјал кој претставува културно наследство	20-60
3.	Каталогизација на документација за културното наследство	30-70
4.	Дигитализација на документација за културното наследство	30-70
5.	Менторство и следење на практичната работа на лице на пробна работа во установата	10-20
6.	Учество во подготовка на акти во установата и во други органи и тела во областа на заштитата на културното наследство	10-20
7.	Раководење со организациска единица во состав на јавна установа за заштита на културното наследство	20-40
II.	ОБЈАВУВАЊЕ НА СТРУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
8.	Автор на стручна книга од областа	60-80
9.	Рецензија на стручна публикација од областа (претседател/член на стручна редакција)	10-30
10.	Автор на стручен прирачник или учебник од областа	40-80
11.	Автор на поглавје во книга или монографска публикација од областа	20-40
12.	Автор на каталог за изложба од областа	10-30
13.	Автор на објавена статија во домашни списанија од областа	20-40
14.	Автор на објавена статија во странски списанија од областа	30-50
III.	УЧЕСТВО НА СТРУЧНИ СОБИРИ И СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	
15.	Излагање труд на домашна стручна конференција од областа	10-60
16.	Излагање труд на меѓународна стручна конференција од областа	20-70
17.	Предавања или циклус предавања од областа	10-60
18.	Учество на семинари и работилници од областа, со приложен доказ за учество	20-30
19.	Студиски престој во центри за документација или сродни институции од областа, со приложен доказ за престој	30-50
20.	Стручно усовршување/специјализација според посебни програми од областа, со приложен доказ за учество	40-70
21.	Стекнување научно звање магистер или доктор на науки на тема од областа на културното наследство, во периодот за избор односно реизбор	80-100

Прилог бр. 5

ОБРАЗЕЦ
ЗА БАРАЊЕ ЗА РЕИЗБОР ВО СТРУЧНО ЗВАЊЕ

ДО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА

БАРАЊЕ
за реизбор во стручно звање

Од _____,
- со адреса на живеење на ул. _____, во _____,
- вработен/а во установата _____,
- на работно место _____,
- со завршена стручна подготовка - вид на образование _____,

_____,
- со работно искуство во соодветното стручно звање од _____ години.
- контакт тел. _____
- е-пошта _____.

Се пријавувам за реизбор во стручното звање:

Виш конзерватор	
Виш документатор	
Конзерватор-советник	
Документатор-советник	

(обележете го полето со X)

Кон барањето се приложуваат следните документи и податоци за кандидатот:

- Биографија (CV);
- Решение за претходно стекнатото соодветно стручно звање во кое кандидатот се реизбира;
- Решение за распоредување на соодветно работно место предметно за звањето во кое кандидатот се реизбира;
- Докази за изведени стручни работи во заштитата и
- Библиографија на објавени трудови.

Во _____
на _____ година

Директор на установата,
